

HÁT XẨM - MỘT DI SẢN VĂN HÓA CẦN BẢO VỆ KHẨN CẤP

GS.TS. Từ Thị Loan

Viện Văn hóa Nghệ thuật quốc gia Việt Nam

Mỗi hình thức trình diễn dân gian của người Việt đều mang đặc trưng riêng, thể hiện tính địa phương, vùng miền. Tuy nhiên, Hát Xẩm là hình thức không chịu bó mình ở một vùng đất, một địa vực nhất định, mà với tính chất của nghệ thuật hát rong, được lan truyền và phổ biến rộng rãi, được nhiều thế hệ nghệ nhân dân gian chung sức trao truyền, sáng tạo và nâng cấp để càng phát triển, hoàn thiện cả về đặc trưng thể loại cũng như giá trị văn hóa, nghệ thuật.

Về nội dung, Hát Xẩm là kho tàng văn hóa dân gian độc đáo, từ những truyện cổ tích, thần thoại, ngụ ngôn đến các câu hò, vè, tục ngữ, ca dao, phong dao... Hát Xẩm mang nhiều giá trị nhân văn sâu sắc, từ ca ngợi quê hương đất nước, ôn lại truyền thống lịch sử đến đả phá những thói hư tật xấu, giáo dục đạo lý làm người, lên án những bất công trong xã hội, phản ánh bức tranh cuộc sống muôn màu muôn vẻ, v.v...

Về nghệ thuật, Hát Xẩm chất lọc những cái hay, cái đẹp, cái tinh túy của các thể loại âm nhạc cổ truyền như chèo, ca trù, trống quân, cò lả, hát ví, hát ru, quan họ, hò khoan..., đồng thời luôn có những sắc thái riêng, đặc trưng riêng không thể trộn lẫn của mình.

Trong bối cảnh xã hội đương đại Hát Xẩm đang có nguy cơ thất truyền rất cao. Với những giá trị văn hóa và nghệ thuật độc đáo như vậy, Hát Xẩm rất xứng đáng được quan tâm bảo vệ và phát huy với tư cách là một di sản văn hóa độc đáo của dân tộc.

Từ khóa: bảo vệ khẩn cấp, di sản, Hát Xẩm, văn hóa.